

OFERTA KONSULTINGOWA

PODLASKIE CENTRUM

Szanowni Państwo,

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum przedstawia ofertę usług konsultingowych, która w ocenie FRDL - PC w największym stopniu odpowiada dzisiejszym potrzebom samorządów. W warunkach dynamicznie zmieniającej się sytuacji społeczno - gospodarczej właściwa reakcja samorządów jest niezbędna dla prawidłowego funkcjonowania i rozwoju gminy.

Oczekiwania wobec gmin i powiatów zwiększają się, a narastająca konkurencyjność w regionach pociąga za sobą konieczność szybszego rozwoju. Zdajemy sobie sprawę, jak trudne jest w takich warunkach efektywne zarządzanie jednostką samorządu terytorialnego, dlatego też staramy się dostosowywać swoje propozycje do zmieniających się warunków funkcjonowania gmin i powiatów.

Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum od kilkunastu lat ściśle współpracuje z jednostkami samorządu terytorialnego - świadczy bezpośrednią pomoc doradczą przy tworzeniu dokumentów niezbędnych do sprawnego zarządzania gminą/powiatem oraz pozyskiwania środków zewnętrznych na przedsięwzięcia rozwojowe.

Obecnie możemy pochwalić się dużym, zarówno pozytywnym jak i negatywnym, doświadczeniem związanym z wykorzystywaniem możliwości rozwojowych, które pojawiły się w Polsce po 1 maja 2004 r.

W nowym okresie programowania budżetowego Unii Europejskiej na lata 2007-2013 perspektywy finansowania projektów ważnych dla lokalnych społeczności są znacznie większe. Należy przy tym pamiętać, że następuje modyfikacja zarówno zasad pozyskiwania środków zewnętrznych, jak i priorytetów ważnych dla rozwoju kraju i regionu. Niezbędne będzie posiadanie aktualnej strategii rozwoju i programów branżowych spójnych z regionalnymi i krajowymi dokumentami programowymi odpowiadającymi na kluczowe potrzeby danej gminy, czy powiatu.

Zespół konsultingowy tworzą współpracujący z nami uznani specjaliści oraz pracownicy Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskiego Centrum.

Zachęcam do zapoznania się z ofertą usług konsultingowych Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskiego Centrum oraz bezpośredniego kontaktu z pracownikami ośrodka.

Małgorzata Anna Szewczyk

Dyrektor Podlaskiego Centrum FRDL

KONTAKT:

Marta Siemienuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

Spis treści

1.	Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii	s.3
2.	Tworzenie / aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy / Powiatu	s.4
3.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych	s.5
4.	Wieloletni Plan Inwestycyjny	s.6
5.	Studium Wykonalności Inwestycji	s.7
6.	Pomoc przy opracowaniu projektów "miękkich"	s.8
7.	Projekty badawcze / badanie opinii publicznej	s.9
8.	Strategia Promocji Gminy lub Powiatu	s.10
9.	Plan Rozwoju Lokalnego	s.11
10.	Plan Odnowy Miejscowości	s.12
11.	Lokalny Program Rewitalizacji	s.13
12.	Klienci usług konsultingowych oferowanych przez FRDL	s.14

KONTAKT:

Marta Siemieniuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

1. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowywany jest na podstawie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. Nr 179, poz. 1485) i powinien być spójny ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie

Przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych w celu rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii to całościowy układ aktywności, które spowodować mają osiągnięcie wyznaczonego celu w obszarze narkotyków i narkomanii. Aby można było mówić o programie w tym rozumieniu, nie wystarczy zatem, samo zaprojektowanie działań. Konieczne jest jeszcze sformułowanie celów. Nie jest to jedyny możliwy sposób definiowania programu, jego zaletą jest jednak możliwość oceny jego skuteczności.

Etapy budowania programu:

- a) Przegląd istniejącej sytuacji (diagnoza stanu)
- b) Sformułowanie celów
- c) Dobór środków o udokumentowanej skuteczności
- d) Zaprojektowanie działań
- e) Budowa/aktualizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii
- f) Ewaluacja procesu budowy programu i jej efektu

W cenie usługi oferujemy szkolenie z ewaluacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Cena: do uzgodnienia z Zamawiającym

Czas realizacji: do uzgodnienia z Zamawiającym

KONTAKT:

Marta Siemienuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

2. Tworzenie / aktualizacja Strategii Rozwoju Gminy / Powiatu

Strategia Rozwoju Gminy / Powiatu jest dokumentem, który wyznacza długofalowe kierunki i cele rozwoju samorządu lokalnego oraz wskazuje narzędzia ich realizacji. Dokument ten jest także wyznacznikiem bieżących decyzji podejmowanych przez lokalne władze.

Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007-2013 ma na celu zmniejszenie różnic społeczno-gospodarczych Podlasia w stosunku do reszty kraju. Realizuje on zapisy zawarte w Strategii Rozwoju Województwa Podlaskiego do roku 2020, jest spójny z kierunkami rozwoju Polski określonymi w Narodowych Strategicznych Ramach Odniesienia 2007-2013, a także ze Strategicznymi Wytycznymi Wspólnoty 2007-2013 i założeniami odnowionej Strategii Lizbońskiej. Jest on jednym z głównych źródeł pozyskiwania środków zewnętrznych przez jednostki samorządu terytorialnego w naszym regionie.

Dlatego też jest to bardzo dobry moment do opracowania lub zaktualizowania długofalowych założeń rozwoju gminy/powiatu, które będą spójne z założeniami nowych Programów Operacyjnych.

Przedsięwzięcia zapisane w gminnej/powiatowej strategii i wpisujące się w dokumenty województwa będą miały zdecydowanie większą szansę na otrzymanie dofinansowania w latach 2007-2013.

Proponowany zakres prac:

- a) Powołanie Konwentu Strategicznego - grupy roboczej ds. tworzenia /aktualizacji strategii rozwoju, składającego się z trzech głównych środowisk lokalnych (tzw. „trójkąt współpracy”)
- b) Opracowanie Raportu o stanie społeczno-gospodarczym Gminy / Powiatu - dokumentu opisującego stan istniejący jednostki samorządu terytorialnego - prace eksperckie
- c) Budowa/aktualizacja planu operacyjnego Strategii Rozwoju Gminy / Powiatu
  - trzy jednodniowe sesje warsztatowe z członkami Konwentu Strategicznego, podczas których określone zostaną:
    - misja
    - kierunki rozwoju
    - cele strategiczne
    - cele operacyjne
    - zadania
    - narzędzia wdrażania Strategii
- d) Opracowanie dokumentu końcowego - Strategii Rozwoju Gminy / Powiatu - prace eksperckie.

Cena: do uzgodnienia z Zamawiającym

Czas realizacji: do uzgodnienia z Zamawiającym (ok. 3 – 5 miesięcy)

KONTAKT:

Marta Siemienuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest dokumentem, który wyznacza długofalowe kierunki i cele rozwoju samorządu lokalnego oraz wskazuje narzędzia realizacji polityki społecznej gminy/powiatu. Opracowanie i realizacja Strategii jest wymogiem ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, a w przypadku powiatu także wymogiem ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Posiadanie „strategii społecznej” powinno być jednak nie tylko wypełnieniem wymogu formalnego. Dokument ten winien przede wszystkim spełniać rolę „drogowskazu” w procesie pozyskiwania przez samorząd lokalny funduszy zewnętrznych na politykę społeczną. Opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych pozwala skoordynować i skoncentrować działania różnych instytucji działających na polu polityki społecznej w gminie/powiecie wokół głównych kierunków działań i głównych potrzeb w tej sferze. Strategia ta nie ogranicza się zatem w swych zapisach tylko do zadań realizowanych bezpośrednio przez instytucje pomocy społecznej gminy/powiatu (GOPS, PCPR), ale proponuje cele i zadania, które stanowią wyzwania dla całej społeczności lokalnej oraz wszystkich instytucji działających na polu polityki społecznej w gminie/powiecie. Współpraca wielu partnerów na etapie budowy i wdrażania strategii społecznej zapewni sukces w rozwiązywaniu problemów nurtujących od wielu lat władze i wspólnoty lokalne.

Proponowany zakres prac:

- a) przegląd istniejącej sytuacji (diagnoza stanu) w poszczególnych sferach - praca ekspercka;
- b) określenie problemów w poszczególnych sferach:
Praca z grupą - komitet sterujący (warsztaty strategiczne). Identyfikacja głównych obszarów problemowych w sferze pomocy społecznej z zastosowaniem metody MAPS (metoda aktywnego planowania strategicznego). Dokonując kolejnych przybliżeń, na zasadzie konsensusu, wyodrębnione zostaną główne obszary problemowe. Dla poszczególnych problemów wyodrębnione zostaną priorytety, które są źródłami (przyczynami) tworzącymi te problemy. Ułatwi to sformułowanie celów strategicznych dla poszczególnych obszarów problemowych, a następnie pomocy społecznej jako całości.
- c) formułowanie celów i mierników oraz ich źródeł - praca z grupami roboczymi (warsztaty strategiczne). Liczba i skład grup zależy od identyfikowanych w drugim etapie obszarów problemowych,
- d) identyfikacja działań (budowa harmonogramów) - praca z grupami roboczymi,
- e) redakcja strategii. Konsultacje opracowanej strategii.

Cena: do uzgodnienia z Zamawiającym

Czas realizacji: do uzgodnienia z Zamawiającym (ok. 3-4 miesiące)

KONTAKT:

Marta Siemienuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

4. Wieloletni Plan Inwestycyjny/Wieloletni Plan Finansowy

Wieloletni Plan Inwestycyjny jest doskonałym instrumentem zarządzania inwestycjami publicznymi w gminie/powiecie. Instrument ten jest coraz częściej wykorzystywany przez jednostki samorządu terytorialnego.

Wieloletni Plan Inwestycyjny porządkuje dyskusje w jednostkach samorządu terytorialnego na temat potrzeb inwestycyjnych, pomaga w pozyskiwaniu inwestorów i funduszy, w długiej perspektywie pomaga uspokoić napięcia i konflikty społeczne narastające wokół inwestycji. Proponowany przez FRDL instrument posiada specyficzną strukturę tzw. „planu kroczącego”. Założenia początkowe planu określone są zawsze w przewidywalnej perspektywie czasu - 5 lat - i w każdym roku realizacyjnym dokonuje się jego uzupełnienia o rok następny. Pozwala to na praktyczną ocenę długoletnich i wymagających kontynuacji inwestycji. Ponadto Wieloletni Plan Inwestycyjny opiera się w swoich założeniach na zidentyfikowanych potrzebach inwestycyjnych jednostki samorządu terytorialnego oraz wieloletniej prognozie budżetowej, przy uwzględnieniu środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

W ostatnich latach można zaobserwować coraz większe zainteresowanie wieloletnim planem inwestycyjnym ze strony jednostek administracji samorządowej. Z pewnością podyktowane jest to m.in. napływem środków finansowych przeznaczanych na inwestycje z Unii Europejskiej, a tym samym wyraźnym wzrostem liczby inwestycji, którymi jednostki samorządu terytorialnego muszą zarządzać.

Ponadto Wieloletni Plan Inwestycyjny coraz częściej stanowi obligatoryjny załącznik do wniosków składanych przez jednostki samorządu terytorialnego w ramach funduszy strukturalnych i innych źródeł. Przykładem może tu być Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweski Mechanizm Finansowy.

Proponowany przez nas zakres prac:

- a) identyfikacja potrzeb inwestycyjnych,
- b) określenie zakresu rzeczowego zadań oraz ich kosztu szacunkowego,
- c) opracowanie metody hierarchizacji zadań inwestycyjnych,
- d) ocena komplementarności zadań inwestycyjnych,
- e) hierarchizacja zadań inwestycyjnych,
- f) określenie i wybór źródeł finansowania zadań inwestycyjnych.

W efekcie otrzymujecie Państwo dokument, który pozwala tak planować inwestycje, aby zaspokajały rzeczywiste potrzeby mieszkańców, a jednocześnie nie stanowiły zbyt dużego obciążenia dla budżetu gminy/powiatu w długiej perspektywie czasu. Jednocześnie praca nad tym dokumentem daje możliwość uzyskania zgody społecznej co do priorytetów inwestycyjnych gminy/powiatu z możliwie szczegółowym wskazaniem okresu, w jakim kolejne inwestycje będą realizowane. Ponadto WPI może również służyć jako uzasadnienie dla wyboru zadań do współfinansowania ze środków strukturalnych Unii Europejskiej, Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego lub Norweskiego Mechanizmu Finansowego.

Cena: do uzgodnienia z Zamawiającym

KONTAKT:

Marta Siemienuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

Czas realizacji: do uzgodnienia z Zamawiającym (ok. 3-5 miesięcy)

5. Studium Wykonalności Inwestycji

Studium Wykonalności Inwestycji to dokument, którego celem jest analiza opłacalności i uwarunkowań realizacji inwestycji. Stanowi także uzasadnienie dla przyznania środków z funduszy zewnętrznych na sfinansowanie przygotowywanego przedsięwzięcia infrastrukturalnego.

Studium jest dokumentem wymagającym przeprowadzenia specjalistycznych analiz, a jego wartość decyduje o faktycznej ocenie projektu i przyznaniu dofinansowania. Rzetelnie opracowane Studium Wykonalności pozwoli na wyeliminowanie błędnych założeń jeszcze przed rozpoczęciem inwestycji i uniknięcie kłopotów na etapie realizacji projektu.

Studium Wykonalności jest podstawowym załącznikiem do wszystkich wniosków o dofinansowanie projektów infrastrukturalnych z funduszy Unii Europejskiej. Dokumenty te muszą być dołączane przez jednostki samorządu terytorialnego w obecnym okresie programowania budżetowego Unii Europejskiej (lata 2007-2013)

Proponowany zakres prac:

- a) pomoc w określeniu źródła finansowania zewnętrznego danej inwestycji,
- b) doradztwo przy odpowiednim dostosowaniu zakresu projektu do wymogów stawianych przez instytucje finansujące,
- c) opracowanie Studium Wykonalności zgodnie z wymaganiami danego funduszu,

Przykładowe elementy dokumentu:

- identyfikacja projektu
  - kontekst społeczno-gospodarczy projektu
  - zgodność projektu z dokumentami strategicznymi wyższego rzędu
  - analiza obecnej sytuacji
  - analiza techniczna
  - analiza finansowa
  - analiza ekonomiczna
  - analiza wrażliwości
- d) bieżący kontakt z osobą przygotowującą wniosek o dofinansowanie,
  - e) opracowanie wniosku o dofinansowanie projektu (opcjonalnie).

Zakresy tematyczne:

- studium wykonalności w zakresie systemów wodociągowych,
- studium wykonalności w zakresie infrastruktury edukacyjnej,
- studium wykonalności w zakresie systemów ochrony powietrza.

Cena: do uzgodnienia z Zamawiającym

Czas realizacji: do uzgodnienia z Zamawiającym (ok. 1-2 miesiące)

KONTAKT:

Marta Siemienuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

6. Pomoc przy opracowywaniu projektów „miękkich”

Podlaskie Centrum FRDL świadczy usługi dla samorządów województwa podlaskiego w zakresie wykorzystania środków pomocowych: pisanie projektów składanych do funduszy wspólnotowych, zarządzania projektami, aplikacji, monitoringu, ewaluacji oraz wdrażania projektów europejskich.

Niezbędnym warunkiem w realizacji wielu przedsięwzięć na terenie gminy i powiatu jest **posiadanie profesjonalnie przygotowanego projektu**. Opisuje on problem, który jest do rozwiązania oraz metodę jego rozwiązania. W zdecydowanej większości przypadków projekt wymaga dodatkowego wsparcia finansowego umożliwiającego jego realizację. Osiągnięcie sukcesu w realizacji projektu nie zależy tylko od wiedzy o potencjalnych źródłach finansowania, ale głównie od jakości przygotowanego wniosku (aplikacji) o dotację.

Przygotowanie takiej aplikacji wymaga określonych umiejętności, wiedzy i doświadczenia. W sytuacji ogromnej konkurencji w zdobywaniu zewnętrznych źródeł finansowania projektów niezwykle istotne są szybkość i profesjonalizm działania. W związku z tym FRDL proponuje Państwu pakiet następujących usług przyczyniających się do zwiększenia stopnia pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych na realizację projektów:

- przegląd gotowego wniosku,
- przygotowanie wniosku na zlecenie klienta,
- partnerstwo w pozyskiwaniu środków z UE: zarządzanie projektem lub pomoc w zarządzaniu (przygotowanie biura projektu, kadry zarządzającej),
- dodatkowe analizy: wykonalności projektu, wpływu na środowisko,
- monitoring i ewaluacja projektu.

Eksperti stale współpracujący z FRDL przygotowują projekty z zakresu:

- wyrównywania szans edukacyjnych,
- rozwiązywania problemów społecznych,
- dotyczące zwalczania bezrobocia i wykluczenia społecznego,
- wspierania grup de faworyzowanych,
- podnoszenia kwalifikacji pracowników samorządów,
- projekty szkoleniowe i badawcze,
- projekty dotyczące rozwoju usług turystycznych i podnoszenia kwalifikacji pracowników sektora turystycznego,
- projekty wspierania przedsiębiorczości.

Cena: do uzgodnienia z Zamawiającym

Czas realizacji: do uzgodnienia z Zamawiającym

KONTAKT:

Marta Siemieniuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

7. Przeprowadzenie badań sondażowych z zastosowaniem najnowocześniejszych metod

W ramach usług konsultingowych dla samorządów FFRDL - PC oferuje prowadzenie projektów badawczych, komercyjnych badań społecznych (badania opinii społecznej, badania konkretnych grup ludności) i badań socjologicznych (np. analiza lokalnego rynku pracy, badanie problemów społecznych).

Opinia publiczna (opinia społeczna) to ogół poglądów członków społeczeństwa lub jego znaczących odłamów na sprawy stanowiące w danym momencie przedmiot ogólnego zainteresowania. Dzięki rozwojowi metod badawczych nauk społecznych w XX wieku badania opinii publicznej mogły stać się jednym z najistotniejszych mediów dyskursu publicznego. Opinia publiczna okazała się najważniejszą siłą w procesie demokratycznego kształtowania i zmiany współczesnych społeczeństw. Sondaże opinii publicznej stanowią efektywny kanał komunikacji rządzących z rządzonymi, uwrażliwiają na głos opinii publicznej, podnosząc sprawność systemu demokracji przedstawicielskiej, włączają w proces demokratyczny szerokie kręgi społeczne.

Zarządzający sektorem publicznym zarówno na poziomie rządu, jak i samorządu lokalnego coraz lepiej rozumieją, jak można wykorzystać badania rynku i opinii publicznej do komunikacji ze społeczeństwem w celu zwiększenia udziału obywateli przy podejmowaniu decyzji o alokacji środków publicznych oraz dystrybucji usług sektora publicznego. Badania społeczne pomagają lepiej zrozumieć ludzkie postawy i zaplanować skuteczne działania stymulujące i promujące pozytywne zmiany społeczne.

Cena: do uzgodnienia z Zamawiającym

Czas realizacji: do uzgodnienia z Zamawiającym

KONTAKT:

Marta Siemienuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

8. Strategia promocji Gminy lub Powiatu

Strategia Promocji Gminy lub Powiatu jest ciągle innowacyjnym dokumentem, mimo, iż stanowi jedno z narzędzi umożliwiających kreowanie pozytywnego wizerunku gminy/powiatu w sferach:

- zewnętrznej - celem jest tutaj spowodowanie napływu kapitału i inwestycji (obejmuje narzędzia skierowane do inwestorów zewnętrznych i turystów),
- wewnętrznej - odbiorcą jest tu społeczność lokalna, a celem integracja różnych środowisk oraz włączenie mieszkańców w rozwój gminy lub powiatu.

Strategia promocji jest propozycją konkretnych działań promocyjnych kształtujących odpowiedni wizerunek gminy lub powiatu, wspierających pozyskiwanie inwestorów, zwiększających napływ turystów, ułatwiających komunikację z mieszkańcami

Proces opracowywania strategii promocji oparty jest o metodę planowania strategicznego. W trakcie prac identyfikuje się precyzyjnie odbiorców, dla których dopasowywany jest przekaz promocyjny, a także uwzględnia się potrzebę spójności z pozostałymi dokumentami strategicznymi gminy lub powiatu.

Proponowany zakres prac:

- a) powołanie Zespołu Roboczego ds. Promocji,
- b) opracowanie analizy dotychczasowych praktyk promocyjnych - prace eksperckie,
- c) identyfikacja wizji promocji Gminy lub Powiatu,
- d) budowa planu operacyjnego Strategii Promocji - trzy jednodniowe sesje warsztatowe z członkami Zespołu Roboczego:
  - analiza SWOT,
  - pozycjonowanie gminy/powiatu na tle konkurencji,
  - określenie misji, celów strategicznych i operacyjnych promocji,
  - określenie zadań promocyjnych,
  - procedury i narzędzia wdrażania strategii.
- d) opracowanie dokumentu końcowego Strategii Promocji - prace eksperckie.

W efekcie otrzymujecie Państwo spójny i użyteczny dokument: pozwalający efektywnie kształtować wizerunek Gminy lub Powiatu oraz wdrażać działania służące kreowaniu i pozycjonowaniu "marki", czyli logo i nazwy Gminy lub Powiatu

Cena: do uzgodnienia z Zamawiającym

Czas realizacji: do uzgodnienia z Zamawiającym (ok. 4-5 miesięcy)

KONTAKT:

Marta Siemieniuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

9. Plan Rozwoju Lokalnego

Plan Rozwoju Lokalnego jest kluczowym narzędziem wspierającym zarządzanie na poziomie samorządu. Określa on strategię społeczno-gospodarczą podmiotu, wskazuje cele i kierunki zaangażowania środków z funduszy strukturalnych, krajowych i własnych gminy czy powiatu.

Przykładowa struktura PRL opracowywana przez FRDL-Podlaskie Centrum:

- I. Wstęp
- II. Sytuacja społeczno-gospodarcza na obszarze wdrażania planu
- III. Kierunki rozwoju
- IV. Realizacja zadań i projektów
- V. Konsultacje społeczne
- VI. Oczekiwane wskaźniki osiągnięć Planu rozwoju lokalnego
- VII. Plan finansowy
- VIII. System wdrażania
- IX. Monitorowanie, ocena i aktualizacja PRL. Komunikacja społeczna
- X. Public relations planu

Oferujemy Państwu kompleksową usługę opracowania Planu Rozwoju Lokalnego realizowaną przez doświadczoną kadrę ekspertów Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej.

Proponujemy Państwu pomoc w postaci:

- przeprowadzenia dwudniowego szkolenia i konsultacji doradczych w Państwa Urzędzie przez eksperta Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej wyjaśniającego krok po kroku etapy tworzenia Planu Rozwoju Lokalnego;
- kompleksowej usługi doradczej obejmującej opracowanie Planu Rozwoju Lokalnego dla Państwa jednostki samorządowej.

Cena: do uzgodnienia z Zamawiającym

Czas realizacji: do uzgodnienia z Zamawiającym (ok. 3 miesiące)

KONTAKT:

Marta Siemieniuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

10. Plan Odnowy Miejscowości

Oferujemy opracowanie Planu Odnowy Miejscowości, który jest integralnym załącznikiem do wniosków o dofinansowanie w ramach programu "Odnowa i rozwój wsi", wdrażanego w ramach Programu Operacyjnego Rozwój Obszarów Wiejskich 2007-2013.

Dokument pozwala ubiegać się o środki na realizację projektów inwestycyjnych z zakresu infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz odnowy centrów wsi i małych miast.

Zakres prac obejmuje:

- analizę zasobów miejscowości, w szczególności środowiska przyrodniczego, potencjału turystycznego, dziedzictwa historyczno-kulturowego, sfery społecznej, zagospodarowania przestrzennego, infrastruktury i gospodarki,
- przeprowadzenie analizy mocnych i słabych stron, szans i zagrożeń dla miejscowości,
- przeprowadzenie konsultacji społecznych z wskazanymi aktorami rozwoju lokalnego (przedstawiciele samorządu oraz jednostek organizacyjnych gminy, radni, sołtysi, partnerzy społeczni i gospodarczy, lokalni liderzy, przedstawiciele kościołów i związków wyznaniowych oraz przedstawiciele mieszkańców) w zakresie celów strategicznych, wizji stanu docelowego oraz zadań (projektów) do realizacji – zebranie uwag i propozycji i uwzględnienie ich w POM
- wskazanie potencjalnych źródeł finansowania zadań wskazanych w POM oraz przygotowanie planu finansowego realizacji projektów,
- przygotowanie systemu zarządzania, wdrażania i monitorowania POM,
- opracowanie i przekazanie dokumentu „Planu Odnowy Miejscowości” wraz z załącznikami.

Cena: do uzgodnienia z Zamawiającym

Czas realizacji: do uzgodnienia z Zamawiającym (ok. 6 – 8 tygodni)

KONTAKT:

Marta Siemienuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

11. Lokalny Program Rewitalizacji

Rewitalizacja to kompleksowy proces odnowy obszaru miejskiego, którego przestrzeń, funkcje i substancja uległy procesowi strukturalnej degradacji, wywołującej stan kryzysowy, uniemożliwiający lub znacznie utrudniający prawidłowy rozwój ekonomiczny i społeczny tego obszaru, jak i zrównoważony rozwój całego miasta. Rewitalizacja, to zatem spójne połączenie działań technicznych z programami ożywienia gospodarczego i działaniem na rzecz rozwiązania problemów społecznych, występujących na tym obszarze, jak: bezrobocie, ubóstwo, przestępczość czy brak równowagi demograficznej.

Początkiem procesu rewitalizacji jest opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta. Program ten ma obejmować szereg działań inwestycyjnych, społecznych i gospodarczych w wybranym obszarze (obszarach) miasta. Zawarcie w Programie Rewitalizacji zadań wielu instytucji i środowisk oraz zróżnicowany ich charakter świadczy o wysokim stopniu skomplikowania procesu rewitalizacji i przygotowania samego dokumentu programowego. Ważne jest przy tym obiektywne spojrzenie na istniejące i potencjalne problemy Miasta. Program ten pozwala syntetycznie uchwycić wszystkie te problemy i opisać najlepsze sposoby ich rozwiązania. Jednocześnie zebranie wszystkich zadań w jednolity i przejrzysty Program ma umożliwić i ułatwić władzom miasta oraz innym partnerom społecznym i gospodarczym realizację projektów współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.

Ma to o tyle duże znaczenie, że w najbliższych latach zwiększy się zarówno ilość środków finansowych, jak również źródeł finansowania działań prowadzonych w ramach rewitalizacji. W większości przypadków posiadanie Lokalnego Programu Rewitalizacji będzie formalnym wymogiem sięgania po te środki, np. w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2007 - 2013 czy Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

Proponowany zakres prac:

- a) Powołanie Zespołu Roboczego - grupy zadaniowej (liczącej ok. 25 osób), składającej się z reprezentacji głównych środowisk społeczno-gospodarczych miasta
- b) Opracowanie analizy sytuacji społeczno-gospodarczej miasta - dokumentu opisującego stan istniejący oraz tendencje przestrzenne i społeczno-gospodarcze w mieście - prace eksperckie
- c) Identyfikacja obszaru objętego rewitalizacją i uzasadnienie wyboru obszaru
- d) Przeprowadzenie konsultacji społecznych w celu identyfikacji zadań do Programu
- e) Opracowanie planu działań i planu finansowego Lokalnego Programu Rewitalizacji - trzy jednodniowe sesje warsztatowe z członkami Zespołu Roboczego
- f) Opracowanie procedur i narzędzi wdrażania Lokalnego Programu Rewitalizacji
- g) Opracowanie dokumentu końcowego Lokalnego Programu Rewitalizacji - prace eksperckie

KONTAKT:

Marta Siemienuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

Cena: do uzgodnienia z Zamawiającym

Czas realizacji: do uzgodnienia z Zamawiającym

12. Klienci usług konsultingowych oferowanych przez FRDL

Rodzaj usługi	Klienci
Studia wykonalności	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Przemysłu, Urząd Gminy Trzyciąż, Starostwo Powiatowe w Częstochowie, Urząd Gminy Bobrowniki, Gminy Białowieża i Narew
Studia wykonalności i wnioski	Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Powiat Olsztyński, Powiat Lidzbarski, Powiat Braniewski, Urząd Gminy Chybie, Samodzielny Publiczny Zoz w Sanoku, Gmina Szczurowa, Gmina Koniusza, Urząd Miejski w Halinowie, Urząd Gminy Latowicz, Urząd Gminy Kazanów, Urząd Gminy Gzy, Urząd Gminy Pokrzywnica, Urząd Miasta Radom, Urząd Gminy Pokrzywnica, Urząd Gminy Brok, Urząd Miejski Sochaczew, Urząd Gminy Jednoróżec, Urząd Gminy Opinogóra Górna, Urząd Gminy Mrozy, Urząd Gminy Ceglów, Urząd Miejski w Halinowie, Urząd Gminy Brochów
Programy ochrony środowiska i raporty oddziaływania na środowisko	Starostwo Powiatowe w Jaśle, Urząd Miejski w Halinowie
Strategie rozwoju	Miasto i Gmina Pisz, Miasto i Gmina Olsztynek, Miasto i Gmina Olecko, Powiat Olkuski, Gmina Wojnicz, Powiat Chrzanowski, Gmina Andrychów, Gmina Olkusz, Miasto Toruń, Gmina Tuchów, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krzeszowicach, Gmina i Miasto Proszowice, Miasto Krzeszowice, Miasto Libiąż, Gmina Czorsztyn, Miasto Nowy Targ, Miasto i Gmina Pakość, Powiat Łęborski, Powiat Tarnogórski, Powiat Mławski, Miasto i Gmina Gostyń, Związek Komunalny Ziemi Czieszyńskiej, Gmina i Miasto Stąporków, Gmina i Miasto Biecz, Miasto i Gmina Gorlice, Gmina Krościenko Wyżne, Miasto i Gmina Opatów, Gmina Wojaszówka, Gmina Iwaniska, Miasto Limanowa, Gmina Libiąż, Gmina Komancza, Miasto i Gmina Klimontow, Gmina Żegocina, Starostwo Powiatowe w Myśliborzu, Powiat Trzebnicki, Urząd Miasta Garwolin, Miasto i Gmina Twardogóra, Gmina Szklarska Poręba, Miejski Ośrodek Kultury i Sportu w Oleśnicy, Powiat Polkowicki, Miasto Złotoryja, Gmina Sobótka, Gmina Wronki, Miasto i Gmina Łądek Zdrój, Miasto Dzierżoniów, Miasto i Gmina Trzebnica, Urząd Miasta Zabrze, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Jastrzębie Zdrój, Miasta Sokółka, Gmina Białowieża, Gmina Czyże, Gmina Czeremcha, Gmina Dubicze Cerkiewne, Gmina Hajnówka,

KONTAKT:

Marta Siemieniuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

Miasto Hajnówka, Miasto i Gmina Kleszczewo, Gmina Narew,
Gmina Narewka, Gmina Kietrz, Urząd Gminy w Chełmnie,
Starostwo Powiatowe w Nakle nad Notecią, Starostwo
Powiatowe w Żninie,
Urząd Miasta Chojnice, Urząd Gminy Gruta, Gmina Secemin,
Gmina Moskorzew, Miasto Skarżysko Kamienna, Urząd Miasta
Zabrze, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Jastrzębie Zdrój

Planowanie rozwoju lokalnego

Powiat Olkuski, Gmina i Miasto Proszowice, Gmina Wojnicz,
Gmina Polanka Wielka, Gmina Liszki, Powiat Wadowicki,
Gmina Bukowina Tatrzańska, Gmina Rzezawa, Wojewódzki
Urząd Pracy w Rzeszowie, Miasto Szczawnica, Gmina
Wojaszówka, Miasto Krzeszowice, Powiat Miechowski,
Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Wojewódzki Urząd
Pracy w Kielcach, Starostwo Powiatowe w Myśliborzu,
Starostwo Powiatowe w Pyrzycach, Powiat Bolesławiecki,
Gmina Miasto Boguszów-Gorce, Powiat Strzeliński, Starostwo
Powiatowe w Częstochowie, Urząd Gminy Bobrowniki, Urząd
Miasta Zabrze, Urząd Gminy Dąbrówka, Urząd Gminy
Latowicz, Urząd Gminy Kazanów, Urząd Gminy Gzy, Urząd
Gminy Pokrzywnica, Urząd Miasta i Gminy Serock, Urząd
Gminy Brok, Urząd Miasta Radom, Urząd Gminy Mrozy, Urząd
Gminy Korytnica, Gmina Narewka, Gmina Narew,
Miejscowość Narewka, Gmina Kietrz, Gmina Waśniów, Gmina
Jędrzejów

Plany rewitalizacji

Miasto Wadowice, Urząd Miasta Zabrze, Urząd Miasta Pułtusk,
Urząd Miasta Otwock, Miasto i Gmina Staszów, Gminy Łagów
i Nowa Słupia, Urząd Miasta Zabrze, Muzeum Historyczne
Miasta Krakowa, Miasto Kraków, Gmina Libiąż, Powiat
Jasielski, Gmina Kalwaria Zebrzydowska, Miasto Czchów,
Gmina Klucze

Wykaz usług konsultingowych zrealizowanych przez ekspertów współpracujących z FRDL - PC:

**Opracowanie strategii rozwoju społeczno-gospodarczego dla powiatu hajnowskiego i 13
podlaskich gmin:** Miasto i Gmina Sokółka, Gmina Białowieża, Gmina Czeremcha, Gmina
Czyże, Gmina Dubicze Cerkiewne, Gmina Hajnówka, Gmina Miejska Hajnówka, Miasto i
Gmina Kleszczewo, Gmina Narew, Gmina Narewka, Gmina Gródek, Gmina Krypno, Gmina
Czarna Białostocka

KONTAKT:

Marta Siemieniuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl

Zachęcamy także do zainteresowania się innymi ofertami FRDL-PC, dedykowanymi odbiorcom samorządowym. Należą do nich:

1. Budowanie Partnerstw Lokalnych.
2. Okresowe oceny (badanie) kompetencji pracowników.
3. Biznes plan.
4. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy.
5. Oceny oddziaływania na środowisko zaplanowanych gminnych inwestycji.
6. Programy gospodarki odpadami i selektywnej zbiórki odpadów na terenach wiejskich i miejskich.
7. Przeprowadzenie analizy CBA (analiza kosztów i korzyści).
8. Wykonanie analizy ryzyka w inwestycjach komunalnych.
9. Pomoc w doborze właściwych wskaźników monitoringu i ewaluacji.
10. Szkolenia podnoszące poziom kompetencji zawodowych pracowników jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych – bieżąca oferta www.frdl.bialystok.pl/szkolenia/oferta.htm

Jesteśmy otwarci na inne propozycje współpracy ze strony Gmin i Powiatów, a niniejszy katalog produktów/usług jest tylko propozycją pokazującą potencjał realizacyjny Podlaskiego Centrum.

Zapraszamy do współpracy!

KONTAKT:

Marta Siemienuk
Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej - Podlaskie Centrum
ul. Dojlidy Fabryczne 26, 15-555 Białystok
Tel. 85 732 17 88, fax. 85 732 94 84
e-mail: frdl-pc@frdl.bialystok.pl, www.frdl.bialystok.pl